

ДОКЛАД
ЗА ОСЪЩЕСТВЕНИТЕ ЧИТАЛИЩНИ ДЕЙНОСТИ
НА НАРОДНИТЕ ЧИТАЛИЩА В ОБЩИНА ГЛАВИНИЦА
ПРЕЗ 2019 ГОДИНА

Читалището е институция с мисия и място на знанието. В дългата си история е откликвало на актуалните потребности на българското общество. То е пространство на културната памет, на връзката с корените и миналото, където се превръщат в реалност човешките преживявания. Хората се чувстват добре дошли, защото тук те танцуват, пеят, творят и се чувстват млади. Различни поколения се срещат и опознават, чрез разговори и общи творчески дейности.

Народните читалища са традиционни, самоуправляващи се български културно-просветни сдружения, които изпълняват и държавни културно-просветни задачи, съгласно Закона за народните читалища. Те са юридически лица с нестопанска цел, които съхраняват традициите и културата в населените места. Работят за любителското изкуство, в съответствие с общинския културен календар, реализират проекти и със своята дейност се утвърждават като съвременни културно-информационни центрове. Те продължават своята мисия на обединители, защото принадлежат на всеки гражданин решил чрез изкуството и книгата да постигне емоционално удовлетворение и да намери дом за своите мечти.

Читалищата и библиотеките в малките населени места, останаха единствени огнища на действаща култура. Те са първите и най-стари организирани структури на гражданското общество в България. Единодушно приемани като важни центрове на местните общности, те са традиционна и незаменима опора на националната ни култура. Традициите от миналото пренасят в съвременността. Акцентът пада върху Бабин ден, Трифон Зарезан, Баба Марта, 8-ми март, Първа пролет, Великден, 1-ви юни, коледа и Нова година, Ден на моето село и Байрамите. Всички самодейни колективи към читалищата участват на национални, регионални и областни фестивали, фолклорни събори и концерти, където се класират на призови места. Получават плакети, златни медали и представят община Главиница.

Ежегодно се провеждат общински прегледи на художествената самодейност раздел I „Български фолклор“ и раздел II „Турски фолклор“. Осъществява се приемственост между поколенията – деца, младежи и хора от трета възраст и читалището се превръща в обединител на жителите на населените места. Обръщаме по-голямо внимание на един от елементите на общностното развитие - ролята на културата. Културните процеси имат силно развиващо въздействие, тъй като те, заедно с образованието, изграждат ценностния пласт на всяка промяна. Ако няма споделени ценности, няма как да има споделени икономически и социални интереси. Ролята на читалищата е изключително важна, тъй като те предоставят най-популярния достъп на населението до масова култура и инициативите в различните области на човешката дейност бяха стратегически цели при реализиране на читалищната дейност в Община Главиница. Приоритетни направления в дейността на читалищата през 2019 година:

- лидери в културния диалог с общността;
- инициативи по програма „Глобални библиотеки“;
- провеждане на прегледи, национални и международни фестивали, събори и празници;

- запазване на обичаите и традициите на нашата общност;
- превръщане на библиотеките в информационно-образователни центрове за хора от различни възрасти;
- популяризиране на културните продукти и ценности;
- включване на различни възрастови и социални групи, при организиране на празниците на любителското творчество.

Читалищата имат достъп до актуална информация и възможност за съвременни иновативни и творчески подходи на обучения, инициирани от РЕКИЦ „Читалища“ гр. Силистра, като форуми, семинари и работни срещи. За осигуряване на широка информираност, читалищата работят съвместно с Регионална библиотека „Партений Павлович“ гр. Силистра и Областен информационен център гр. Силистра.

През 2019 г. на територията на Община Главиница функционираха 22 регистрирани читалища към Националния регистър на Министерството на културата. Субсидираната численост за читалищата в общината през 2019 г. е в размер 332 150 лв. за 35 субсидирани бройки. Стандартът за една субсидирана бройка, съобразно Бюджет 2019 г. е в размер на 9 490 лева. В тази сума са разчетени средства за дейност, както и за заплати, други възнаграждения и плащания на персонала, осигурителни вноски и издръжка, както и средства съгласно Закон за здравословни и безопасни условия на труд.

Източниците, от които читалищата набират средства за изпълнение на дейностите по планираната годишна програма, регламентирани и с чл. 21 от ЗНЧ са: членски внос, културно – просветна и информационна дейност, субсидия от държавния и общински бюджети, наеми от движимо и недвижимо имущество, дарения и завещания; други приходи (финансиране от проекти).

Съгласно **Закона за народните читалища**, Председателите на народните читалища на територията на съответната община ежегодно в срок до 10 ноември представят на кмета предложения за своята дейност през следващата година (чл. 26а., ал. 1), а ежегодно до 31 март Председателят на читалището представя пред Кмета на общината и Общинския съвет доклад за осъществените читалищни дейности в изпълнение на програмата по чл. 26а, ал. 2 и за изразходваните от бюджета средства през предходната година (чл. 26а, ал. 4). Докладите по ал. 4 на читалищата на територията на една община се обсъждат от общинския съвет на първото открито заседание след 31 март с участието на представителите на народните читалища - вносителите на докладите (чл.26а, ал.5). В случай на обявено извънредно положение по чл. 84, т. 12 от Конституцията на Република България сроковете по ал. 4 и 5, които не са изтекли към момента на обявяването на извънредното положение, се считат удължени с един месец от датата на прекратяването му (чл.26 а, ал.6).

Съгласно § 15 от Преходните и заключителните разпоредби на Закона за мерките по време на извънредно положение - Председателите на читалищата представят в срок до 30 юни 2020 г. пред кмета на общината и общинския съвет доклад за осъществените читалищни дейности в изпълнение на програмата по чл. 26а, ал. 2 от ЗНЧ и за изразходваните от бюджета средства през 2019 г. Докладите на читалищата на територията на една община се обсъждат от общинския съвет **на първото открито заседание след 30 юни 2020 г.**

Въвеждане на нови дейности за читалищата съобразно промените по ЗНЧ добавя нови сфери от обществения живот, в които те могат да си поставят цели, каквито са:

- развитие и обогатяване на културния живот, социалната и образователната дейност в населеното място, където осъществяват дейността си;
- разширяване на знанията на гражданите и приобщаването им към ценностите и постиженията на науката, изкуство и културата;
- осигуряване на достъп до информация;
- предоставяне на компютърни и Интернет услуги;
- създаване и поддържане на нови електронни информационни мрежи;
- участие при разработване на стратегии за съвременно културно развитие;
- координация и сътрудничество с местните власти и други институции;
- активно включване в обявените от Министерството на културата сесии за подкрепа на любителското творчество, подпомагане библиотечно дело, технологично обновление, ремонти и други.

Въпреки негативното влияние на демографските фактори – ниска раждаемост, застаряващо население, миграция и липсата на достатъчен брой млади и квалифицирани кадри, читалищата в Община Главиница ще работят за съхраняване, обогатяване и развиване на традициите ни, които ни дават повод за гордост и самочувствие.

Основната цел на читалищата е да бъде естествен помощник на общината в развитието на обществото. Читалищата в бъдеще ще играят все по-голяма и активна роля, защото ще се превръщат не само в духовни, но и в съвременни информационни центрове, като привлекателно място за хората, разкриващи традициите на миналото, предизвикателствата на настоящето и надеждата за по-добро бъдеще.

Изготвил:.....

/ Мюмюне Хаккъ /

Началник отдел „Хуманитарни дейности“